

Mati.

ZGODOVINSKA POVEST.

Po Bolandenu priredil K.

(Dalje.)

Mala in ozka je bila sobica, v katero je peljal grof Wikbert ubogo Bronislavo. S hinavsko priliznjenim smehljajem ji je odkazal sobico.

"Tu, dete moje, je tvoja izbica. Tu se počuti, kakor doma. Odloži svojo zgornjo obleko in se odpočij. Deklam bodem naročil, da ti postrežejo!"

"Hvala Vam, dobri gospod grof! Toda prosim vas, kaj nameravate z menoj?"

"Ne boj se, dete. Tu boš našla svojo srečo."

"Tu? Kaj mislite s tem?"

"Kaj mislim?" ponovil je grof vprašanje. "Kaj mislim? Samo tvojo srečo!"

"Kako sem vam hvaležna! Ali boste sporočili gospodu Kogoju, kje sem? Želim iti k njemu?"

"K Kogoju bodeš že še lahko šla. Za sedaj moraš ostati tu pri meni?"

"Tu pri vas? Zakaj? Prosim, pustite me nazaj h Kogojevim, kjer sem se že tako udomačila. Kaj naj počnem tukaj sama?"

"Ne moreš od tukaj, dokler ne odločim tvojega slučaja sodnijsko."

"Kako dolgo bode to?"

"Kako dolgo? Bodemo videli," in grof skomizne z ramami. "Morda pa čez nekaj časa sama ne bodeš hotela oditi od tod?"

"Počakati moraš tukaj, otrok!" Grof jo je hotel pogladiti po licu. Toda Bronislava se mu je umaknila. V tem je vstopila v sobo grofica Liutsvinda. Videla je zadnji prizor. Prezirljiv in zaničljiv na-

smeh ji je zaigral na licu. Grof je bil v zadregi.

"Lepo se zabava gospod grof" mu pravi z glasom, v katerem se je videlo globoko preziranje. "Morda motim?"

"Nikakor!" pravi grof v zadregi.

"Kaj pomeni to dekle tukaj? Kaj sem jaz v hiši tolik nič, da se me niti ne vpraša, ko se sprejme tujo žensko v hišo?"

"Oprosti, grofinja, povedal ti bodem pozneje!"

"Hahaha! Izanski grof se zna izgovarjati. — Toraj to dekle ostane tukaj?"

"Da!"

"Kako dolgo?"

Grof je bil v zadregi. "Dokler, dokler —" jeclja, "— dokler njenega slučaja ne preiščem."

"Kakor sem čula iz tvojega pogovora z židom, je to njegova sužnja. Zakaj mu je ne pustiš?"

"Kristjana je in k meni se je zatekla v varstvo?"

"Kristjana? Kaj tebi to mar? Sužnja je! Pusti jo lastniku!"

"Obmejni grof sem! Ne veš, da imam dolžnost braniti nedolžno preganjane?"

"Hahaha! Jastreb ima dolžnost braniti preganjane golobe!"

"Temu dekletu se godi krivica!"

"Krivica? Hahaha! Zopet nekaj, česar izanski grof ne pozna!"

Grofa je bilo sram, da žena tako govori. Grdo jo je pogledal in odšel iz sobe. Ostali sta same.

Ljubosumnost in radovednost je mučila Liutsvindo, zato je sedla na stol k mizi in tudi Bronislavi velela naj sede. Nekoliko Bronislavine zgodbe je že vedela od tedaj, ko je Braun prvič prišel Wikberta prosit pomoči, da bi jo dobil iz Bistre. Že takrat se je vzbudila njena ljubosumnost in ni verjela celi zgodbi. Mislila je, da je Wikbert Braunu naročil, naj mu pripelja sužnjo. Še le sedaj je začela verjeti, ko je natančno poizvedovala o čelem dogodku. Pri vsej svoji propalosti in krutosti se ji je vendar dekletce nekoliko smililo in bila je prepriča-

na, da jo je grof Wikbert res iz samega sočutja do preganjanega dekleta pripeljal v svojo graščino. Zato je bila prijazna ž njo. Tolažila jo je kakor je pač znala. Celó obljubila ji je na njeno prošnjo, da bode sporočila Kogojevim, kje da je, da naj pridejo ponjo.

Wikbert je ni veliko nadlegoval s svojimi pogovori. Deloma je imel veliko dela z vojaki, zlasti z ranjenimi, deloma pa tudi iz več drugih vzrokov.

Vse to je Liutsvindo še bolj potrdilo v prepričanju, da gre tukaj samo za pomoč stiskani siroti. Zato se je v nekoliko dnevih pomirila. Vzlasti še, ker se ji je nesrečno dekle dopadlo. Njena priprostost, vzlasti pa njena nedolžnost, napolnili so jo s spoštovanjem do dekleta. Začela jo je imeti rada. Ko se je izprehajala po vrtu, hodila je največ ž njo in se ž njo zaupno pogovarjala. Globoka vernost in pobožnost Bronislavina ji je vzbujala prijetne spomine njene mladosti, ko je bila tudi ona taka. Vest se ji je vzbujala. Primerjala je svoje sedanje življenje z življenjem njene mladosti kot samostanske gojenke. V Bronislavi si je mislila sebe. Začela je postajati zamišljena in — mislila je že na — spoved, na poboljšanje.

Bronislava je to opazila, kako je grofica vsak dan bolj prijazna ž njo in kako vsaki dan raje posluša o svetih rečeh. Opazila je namreč takoj v začetku, da je grofica popolna brezverka. Po izrazih, katere je rabila, je tudi opazila njeno pokvarjenost. Zato se jo je bala. Veselilo jo je toraj, ko je videla grofico drugačno. Dobro dekletce se je že veselilo, da bode morda pomagalo izgubljeni duši nazaj na pravo pot.

Toda med tem se je pa zgodilo nekaj, kar je Liutsvindo naenkrat spremenilo. Izvedelo se je, da so našli na cesti proti Ljubljani Brauna in njegove hlapce vse pomorjene.

"To je zopet delo zveri — Wikberta." je siknila. "Že vem zakaj je to storil!" Odhitela je razburjena k grofu.

"Braun je ubit!" pravi odločno.

"Kaj to meni mar? Žid več, žid manj!"

"Toda kdo ga je umoril in zakaj?"

"Kaj meni mar? Jaz nisem bil celi teden iz graščine, kakor veš."

"Ti ne! Da, to je res! Toda ali nisi takoj za Braunom poslal valpeta?"

"Iz tega ne sledi, da sem ga poslal jaz in da naj umori Brauna?"

"Ne? Misli izanski grof, da sem slepa? Misli, da ne vidim v tem umoru tvoje krvave roke? Misli, da mi to ne kaže, zakaj je grof pripeljal v hišo Bronislavo?"

"Zakaj? V varstvo!"

"Hahaha! Misliš, da sedaj ne vidim celega tvojega načrta? — Dekle mora iz hiše! In sicer še danes!" je zakričala in udarila z nogo ob tla v velikem razburjenju.

"Kaj pa misliš s tem?"

"Kaj mislim? Nič ne mislim! Vem, razumeš, vem! In sedaj je meni dosti! Sita sem tega peklenškega življenja pri taki zverji, kakor si ti," zajokala je razburjenja in jeze. "Ako dekle še danes ne gre iz hiše, grem jaz in grem naravnost k očetu na Nemško in ne boš več počenjal svoje grozovitosti tu okoli. Dovolj sem trpela!"

"Za božjo voljo, kaj se ti meša?"

"Tebi, tebi se meša! Zakaj si pripeljal tega dekleta sem? Misliš, da sem res tako neumna, da ne vidim? Res, vrjela sem prve dni. Sedaj vem drugače. Še enkrat, dekle mora iz hiše še nocoj, drugače odidem jaz —" in odhitela je iz sobe in zaprla vrata s tako silo, da se je graščina potresla.

Grof je premeril razburjen nekekrati sobo sem ter tja. Slednjič se vstavi in premišlja.

"Da! Kurešček! Na Kurešček mora! Tam bode na varnem.

Graščina grofa Wikberta ni bila utrjena in zavarovana pred napadi sovražnika. Zato si je pa grof poiskal drugo mesto, bolj utujeno, kamor bi se mogel zateči v nevarnosti, ako bi bil napaden.

V onih burnih časih, ko je gospodovala ravno pest močnejšega, je bilo to skrajno potrebno. Graščak je večkrat napadel soseda graščaka le iz same bojaželjnosti. In ako ga je premagal, mu je popolnoma uničil graščino in pobil celo družino. Vse premoženje, vse vasi spadajoče pod to graščino, so bile potem last zmagovalca. Wikbert je bil strah cele okolice daleč na okoli. Vse se ga je balo in ga sovražilo. Sovražili so ga pa zlasti njegovi podložni. Zato si je poiskal kraj, ki bi bil že po svoji naravni legi utrjen in kjer bi bil toraj varen pred vsakim napadom. Izbral si je v to strm hrib ravno nad Igom, ki se imenuje danes Kurešček. Ta kraj je bil jako pripraven tudi radi lova. Tu je sezidal močno utrjeno poslopje, kjer je preživel večina poletja. Iz Nemčije si je dobil družino, katero je tu nastanil, da mu je oskrbovala poslopje in polje okrog poslopja.

Grofu Wikbertu je pa služilo to posestvo v še drug namen.

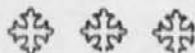
Razmerje med Wikbertom in njegovo ženo je bilo žalostno. Wikbert je bil pohotnež, da mu ni bilo enakega daleč na okoli. Da je pa skrnil svoje grdo življenje pred svojo ženo, služila mu je kakor nalašč pristava na Kureščeku. Tu sem je zapiral uboge žrtve svoje pohotnosti, ker je vedel, da tu sem ne bode njegove žene.

Oskrbnik, svojega gospodarja, je imel tudi dolžnost paziti na te žrtve, da mu niso ušle in zbežale iz strašnega kraja.

Še isti dan, ko je Liutsvinda zahtevala, da more Bronislava iz graščine, dobil je oskrbnik na Kureščeku naročilo naj pripravi sobo za novega gosta.

"Zopet nova žrtev!" se je nasmehnil oskrbnik. "Zopet bomo imeli lepe dneve", je povedal svoji ženi. "Graščak bode skoraj vsaki dan tukaj in najboljših jedil in pijač bode na izobilje."

Dalje prih.

VERSKI SOVRAŽNIKI.

P. B. S.

Prvi in poglavitni nauk prostožidarjev se glasi: "Ljubi svojega bližnjega brez ozira na njegovo vero. To, kar tvoj bližnji veruje, naj te ne vznemirja." S tem svojim naukom hočejo pokazati kako zelo svobodoljubni in tolerantni so, da lahko vsi mejseboj bodisi katerakoli vere žive kot bratje. Bratovska mejsebojna ljubezen naj zavlada mej ljudmi in pri tem naj se ne gleda, kaj kdo veruje. Vsak bodi prost glede vere, vsi pa bodimo mejseboj bratje.

Na videz pač lep nauk, ki je že mnogo kristjanov zapeljal, češ saj je tako učil tudi Kristus. Res vsi ljudje smo bratje mejseboj, drug drugega moramo ljubiti ne glede na to, kaj je naš bližnji, ljubiti ga moramo naj bo naš prijatelj ali sovražnik naj bo te ali druge vere. To je Kristusov nauk. Toda glede vere uče prostožidarji: "To kar tvoj bližnji veruje, naj te ne vznemirja."

Ravno v tem pa tiči tisto, kar žele doseči prostožidarji: vera je postranska reč, vsak naj veruje, kar hoče. In s tem naukom hočejo zatreti pravo vero, vero Kristusovo, ki govori: "Kdor veruje in je krščen, bo zveličan; kdor pa ne veruje, bo pogubljen." Mark. 16. 16.

In apostol Janez piše o potrebi vere v Kristusa v evangeliju 3. poglavje, 18. vrsta takole: "Kdor vanj veruje, ne bo sojen; kdor pa ne veruje, je že sojen, (to

je on se je že sam obsodil in pogubil ker ne veruje v ime edinorojenega Sina božjega." Sodba, pogubljenje ne pride od Boga, ampak od ljudi, zato, ker bolj ljubijo temo, nevero, zmoto in pregreho, kakor pa luč božjega razodenja in rešenja. Ko bi Sin božji ne bil na svet prišel ter jim ne ponudil rešenja, bi imeli nekoliko izgovora zavoljo svoje zmote in hudobije; zdaj ga pa nimajo. Jasno je torej, da ni vse eno, kaj kdo veruje temveč, kdor se hoče zveličati mora verovati v ime edinorojenega Sinu božjiga. Vsakdo lahko spozna zvijačo prostožidarjev, ki tiči v njih nauku: To, kar tvoj bližnji veruje naj te ne vznemirja.

Čudno pri tem je, kako so si krivoverci mejseboj nasprotni; kar uči eden, to pobija drugi, vendar edini so si pa v tem vsi, da nasprotujejo pravemu nauku Kristusovemu. Tako je Luter Martin učil o veri čisto drugače kakor uče zdaj prostožidarji. Luter je namreč postavil kot glavni nauk svoji krivoveri tale: vera brez del, to je vera sama zadostuje za zveličanje, nepotrebna so dobra dela.

Prostožidarji nasprotno pa uče, da dela brez vere to je bratska ljubezen sama zadostuje, da je človek pošten, vera je nepotrebna. Lahko tedaj en prostožidar veruje v Boga, drugi ga pa taji; oba pa ostaneta mejseboj brata.

Drugi nauk prostožidarjev je pa na-

slednji: **Ne samodržci ne sužnji** to je vsakdo bodi neodvisen in prost. Zato težijo prostožidarji po neodvisnosti duha, katere ne sme ovirati ne razodelje božje ne nobena verska resnica. To imenujejo **prostost duha**. Neodvisnost volje pa imenujejo **svobodo vesti**.

Prva posledica tega nauka je bila boj veri in katoliški Cerkvi. Zato so postali prostožidarji nestrpni in surovi nasproti krščanstvu, četudi se radi ponašajo s človekoljubjem in toleranco. Seveda skrivajo kolikor mogoče svoj pravi namen, ki je ta, da bi pod krinko človekoljubja **ukončali svetno in cerkveno oblast**.

Prostožidarstvo je **skrivno društvo**; kajti na vso moč skrivajo njegovi voditelji kaj je in kaj namerava. Da se mejseboj poznajo, imajo skrivna znamenja. Značilno je tudi, da so člani po vesti dolžni takoj pokončati obvestila, katera so prejeli. Dolžni so skrivati. V svoji oporoki morajo določiti, da se po njihovi smrti vrne loži vsa prostožidarska zapuščina. To skrivanje je pač jako sumljivo. Loža mora že imeti vzroke, ker se boji obelodaniti take stvari. Ako bi bilo prostožidarstvo v resnici tako nedolžno društvo, bi mu pač ne bilo treba teh reči tako skrivati.

Najvišji smoter prostožidarstva poznajo seveda le najvišji člani to je voditelji, drugi samo plačujejo svoje assente. Prostožidarji delajo podobno ka-

kor se dela v vojski. Navadni vojaki morajo sicer po povelju kam iti, ne vedo pa kak načrt ima njih general. V občevanjih z drugimi, ki niso prostožidarji seveda trde in govore, da širijo človekoljubje in pospešujejo blagostanje ljudi; tudi zatrjujejo, da nikomur ne branijo, kaj naj kdo veruje in ga tudi ne motijo v njegovem političnem prepričanju. V resnici je pa vse drugače.

Njih socialno delovanje, ker ustanovljajo sirotišnice, šole itd. ima edino namen varati ljudi o tem kaj pravzaprav nameravajo. S tem hočejo pridobiti si vedno več prijateljev in pospeševalcev, da se tembolj širi prostožidarstvo. Človekoljubje prostožidarjev je torej samo pretveza in vada. Krinka pod katero se skrivajo in vada, s katero upajo uloviti svoje kaline. To spoznamo iz tega, ker nič ne prikrivajo svojega namena, kedar so sami medseboj. Njih namen, ki ga hočejo doseči, se kaže v geslu: **proč z oltarji**. Oni proslavljajo revolucijo in verski boj ter razodevajo prav satansko sovraštvo proti krščanstvu in katoliški Cerkvi. Kdor bi ne hotel tega verjeti, ta naj bere njihova poročila o zborovanjih in druge njihove spise. Vsaka loža je volk v ovčjem oblačilu. Najboljši znak prostožidarstva je lisica; kajti oba sta zvita in krvoločna. Zato je veliki papež Leon XIII. naročil: **“Razkrinkajte prostožidarje in pokažite jih ljudem kakoršni so.”**

—o—

DUHOVNIK—JUNAK.

Te dni je padel v Franciji prvi katoliški duhovnik, Amerikanec kot žrtva svojega poklica — Rev. E. A. Wallace iz Brooklyna, bivši sosed naše slovaške cerkve v Greenpointu. Bil je naš velik prijatelj in dobrotnik. Ko je na bojišču pripravljaj na smrt ranjene vojake, napadli so Nemci ameriškansko vojsko s strupenimi plini in se je s tem zastrupil. Spomladi lansko leto se je priglasil, da gre na Francosko, kamor je odšel maja meseca. Ko se je pel-

jal na parniku na Francosko, pisal je svoji materi krasno pismo. Drugo pismo materi je pisal iz Francije, toda naslovil ga je na svojega prijatelja patra Lazarista, da ga izroči materi v slučaju njegove smrti. Oba pisma so vsi Brooklynski listi dobesedno priobčili. Pisma sta krasno pričevalo junaštva in pobožnosti tega mladega gospoda. Med drugim piše:

“Moja najdražja mati:—

Prva vesela novica, katero Vam morem

sporočiti je ta, da sem bil prestavljen k enemu izmed najboljših regimentov v kampi, to je k 320. infanterije. Ne morem Vam povedati, kako sem vesel. In res, to Vam je četa izvrstnih mož in vem, da bom srečen med njimi.

Najdražja mati, bodite hrabri in zahvalite Boga, da je Vaš sin sedaj na potu na Francosko. Presveto Srce Jezusovo bode skrbelo za me, dokler se zopet ne vidimo. Zato želim, da bi bili Vi junaška mati in da se spomnite žrtve, katero ste prinesli, ko ste me dali v službo Bogu. Naša ljuba domovina zahteva sedaj od Vas novo žrtev. In ako pomislite, da sedaj služim Bogu in domovini objednem, boste gotovo junaški in hrabri. Izročam Vas presv. Srcu Jezusovemu in vem, da boste v tem ljubečem Srcu našli varno zavetje in tolažbo.

Moja najdražja mati, Vi ste bili idealno dobra mati meni svojemu sinu in le Vaše sveto življenje in Vaš sveti izgled sta me pripeljala pred oltar Gospodov.

Tako vem, da me boste tudi nadalje spremljevali s svojo molitvijo, kakor veste, da tudi Vas moja spremlja vsikdar.

O, kako sem vesel, draga mati, ko vem, da sem v službi dela za Boga. Ako bi me toraj Bog poklical k sebi, ne godrnjajte proti njegovi sveti volji. Prostovoljno ste me darovali Bogu, dokončajte sedaj to svojo žrtev, ko me darujete še domovini.

Good-by, najdražja mati! Izročam Vas ljubečemu Srcu Jezusovemu! Naj bode Bog z vami, dokler se ne vidimo.

Vaš ljubeči

Edvard.

Pismo, katero je pisal, da se izroči materi po njegovi smrti se glasi:

"Moje misli in moja čustva so z Vami in so, na onem najdražjem mestu, ki se imenuje — dom! — Jaz sem se izročil popolnoma presvetemu Srcu Jezusovemu, katero je bilo moja največja moč in tolažba skozi celo življenje. Predraga mati. Za Bogom se moram pred vsem vam zahvaliti, za to, kar sem. Vaše lepo in sveto življenje je bilo za me izgled, katerega

sem skušal iz mladih let posnemati. Vaša ljubezen in Vaši nauki so me pripeljali pred oltar Gospodov in skušal sem slediti vašim nasvetom. Bog je bil izvanredno dober do mene najprej, da mi je dal tako dobro mater, in drugič, da me je izvolil za svojega duhovnika. Skušal sem, od kar sem duhovnik, izpolnovati svoje duhovske dolžnosti. Ker pa poznam svojo slabost in svoje grehe, za to ga ponižno prosim odpuščanja. V svojem življenju sem našel veliko tolažbe v Njegovem presv. Srcu, zato upam, da mi bode dal večno zavetje v tem presv. Srcu v nebesih.

Ako bode Bog tako hotel, najdražja mati, da bom poklican k Njemu, ne žalujte za menoj in ne godrnjajte proti Njegovi presveti volji. On me je dal Vam in ima zato popolno pravico me zahtevati od Vas nazaj kadar in kjer mu ugaja. Ni je vzvišenejše stvari, za katero kdo pade, kakor je smrt za Boga in domovino. Sedaj ko to pišem, gledam pred seboj žrela nemških kanonov. Vendar se ne bojim, vsaj je Bog moj varuh.

Draga mati! Vsaki dan, pri vsaki sveti maši sem se Vas spominjal. Najsrečnejša ura moja vsaki dan je bila ura moje sv. maše, in, o, kolika radost in kolika moja sreča je bila meni moja duhovniška služba. Nikdar se ne morem Bogu dovolj zahvaliti za njegovo dobroto, da mi je dal poklic za duhovski stan. Odaril me je z veliko odkritih prijateljev, katerim se vsem iskreno zahvaljujem. Ako sem vas kdaj razžalil, najdražja mati, vem, da ste mi že odpustili. Enako prosim odpuščanja od vseh, katere sem morda razžalil. Ako me Bog pokliče k sebi, vse prosim naj molijo za me.

Predraga mati! Pisal sem vam že enkrat, kako ljubim svoj regiment in svoje delovanje med svojimi vojaki. Ti so moje veselje in moja radost. Ne morem jih prehvaliti, kako blagi fantje so to in vem, da bodo v čast cerkvi in domovini.

To so moje misli, predraga mati, in prosil sem Fathra Longa, da vam izroči

te vrstice, v slučaju da bom poklican domov. Z največjo ljubeznijo in udanostjo izročam Vas, najdražja mati, presv. Srcu Jezusovemu!

Z ljubeznijo Vaš sin

Father Edward.

Krasne besede! — Kako krasno spri-

čevalo njegovi materi! — Kako lep opomin materam glede vzgoje otrok! — Kako lepo spričevalo čustev in srca dobrega in navdušenega duhovnika! — Kako lep zgled za nas vse, katoličane! — To je čisto in pravo katoliško prepričanje! —

Blagi mož naj počiva v miru!

PETRIČEVA HČERKA.

F. V.

STIHIMI novemberskemi dnevi so nastopili tudi plesi in veselice. V trgu pri gostilničarju je bil napovedan velik bal, katerega so se posebno veselile služkinje in delavci. Tudi Micika, hčerka uglednega rojaka Petriča je bila strastna plesalka. Toda njen oče je bil strog mož in poštenjak, ki o plesu kar ni hotel nič slišati.

“Pravo dekle nima na takih krajih, kjer se pleše, nič opraviti! Tam se ne sliši nič dobrega in konec je navadno žalosten. Tvoji dve sestri sta se omožile brez plesa in so sedaj vzgledne gospodinje, hvala Bogu! Če je pa tebi kateri namenjen, ga boš tudi brez plesa dobila.” To je bila očeta Petriča zadnja beseda in odšel je iz sobe.

Micika in njena mati sta same sedeli v sobi. Šivali sta in se pogovarjali. Ples je bil kmalu pozabljen. Tedaj se je pa mati spomnila, da je nujno potreba iti v prodajalno nekaj reči nakupiti.

Dekla je že odšla v trg in nikogar ni bilo, ki bi šel v trgovino. Zato je morala iti Micika.

“Glej, da boš o pravem času doma! Ob štirih, k večjemu ob petih si že lahko nazaj; saj poznaš očeta.” Micika je obljubil in šla.

* * *

V novembru je kmalu noč. Mati je prižgala luč. Pogledala je na uro. Pet minut čez peto uro! Micike še ni nazaj.

Tedaj se začujejo koraki in vstopil je oče. “Kje je Micika?” je vprašal čez nekaj časa, kajti čudno se mu je zdelo, da je ni bilo v sobi. Oče Petrič je pa imel svojo najmlajšo hčerko zelo rad.

“Poslala sem jo v prodajalno po nekaj stvari, ki jih jutri neobhodno potrebujem. Rekla sem ji tudi naj se podviza, da bo ob petih že doma.”

“Ali si ji to razločno in jasno povedala?”

“Pa še kako!”

Bila je sedem ura, — polosmih. — Večerja starima dvema ni prav nič dišala. Molče je sedel oče ob mizi. Zunaj je začelo deževati. Devet! — Dež je lil čedalje hujše in padal trdo na šipe v oknih.

Kazalec na uri se je pomikal silno počasi čez deveto uro. “Moj Bog, dekleta še ni!” je vzdihnila mati.

Stariša sta šla k počitku, toda nobeden ni mogel zatisniti očesa. Jeza in skrb jima nista dala miru. Ob desetih se je čulo jezno lajanje domačega psa. Moral je biti kak tuj človek zunaj. Pes je utihnil in v sobo se je slišalo tiho govorjenje. Potem je bilo zopet vse tiho. Mati je vstala in poslušala ob odprtih vratih. — Tiho in boječe je vstopila Micika v hišo.

“Kje si bila tako dolgo? Že deset bo kmalu!”

“Niso me pustili proč!” je bil precej nezanesljiv odgovor.

Toda pri Petričevi hiši tak izgovor ni

pomagal. Petričevka je bila vzorna žena in tudi odločna.

Görka zanišnica je bila prva kazen za hčerino neubogljivost. Vstal je tudi oče in iskal po sobi palice, toda mati je bila previdna ženska in je porinila hčer v njeno spalnico in zaprla za njo vrata.

Dolgo sta še potem starša govorila med seboj — toda očeta ta pogovor ni pomiril. "Nobena iz med njegovih hčera še ni kaj takega naredila — in Micika, najmlajša, katero je najbolj ljubil — je to storila!"

V noči se je mati prebudila. Iz hčérine spalnice se je čulo zamolklo pokašljevanje in nemir. Ustrašila se je nekoliko, toda ni temu pokašljevanju nič važnega pripisovala.

Ubogo — neumno dete! Danes si si nakopalo svojemu cvetočemu življenju — kal smrti.

Kako se je bilo vse to zgodilo? Micika je prišla v trg in šla mimo velike gostilne. Skozi okna so jo opazili fantje. Cel roj plesalcev se je vsul iz hiše in jo vlekli seboj na ples. Ona se ni branila. Šla je z njimi. Oh, kako je plesala in žarela Petričeva hčerka! Valček je sledil valčku! Mlad, vitek plesalec, usnarjev Vilko ji je posebno ugajal.

Ura je bila poldesetih, ko se je Micika zavedla in se ustrašila. Izmuznila se je plesalcu iz rok in vsa razgreta je hitela k vodovodu, kjer je izpila kozarec vode. Potem je odhitela skozi vrata v temno noč. Njen plesalec ji je sledil in hitel za njo čez drn in strn proti njenemu domu. Pri vratih jo je ujel. Smejala se mu je

in govorila je z njim pod mostovžem v dežju in vetru. Nato je šla v hišo.

* * *

Ali je to mogoče? Leto za tem dogodkom, ko je mesec november in dan vernih duš razprostrl svojo tužna krila po hribih in dolinah, takrat je korakalo veliko ljudi po hribu proti Petričevi hiši. Pred hišo je bilo zbranih veliko število ljudi in dvanajst belo oblečenih deklic je stalo ob vhodu v hišo s črnimi društvenimi znaki na prsih. V hiši je pa ležala na mrtvaškemu odru bela cvetka — mlajša Petričeva hčerka Micika.

Žalost starišev je bila neizmerna.

Tisti večer, ko se je vrnila iz plesa domov, je začela pokašljevati, toda se ni veliko zmenila zato. Nekega dne potem je prišel zdravnik. Nobenega upanja ni dal skrbečim starišem.

Ležala je dolgo časa v postelji, bledega obraza in vprašajočih oči. Njen plesalec, usnarjev Vilko je ni obiskal. Pač pa je prišel — in to večkrat, Bevčev Janez, pošten mladenič, vprašat po njenem zdravju.

Nekoč je bil sam z njo v sobi. Ko se je poslovil od nje, se ni mogel več premagovati.

"Micika! Pred adventom sem hotel prositi za tvojo roko —," in jokaje je odšel iz hiše.

Čez štiri mesece je pa ležala na snežnobeli postelji — bela cvetka mrtva v svoji sobici.

In čez tri tedne je bil v krčmi v trgu zopet običajni ples.

Socializem — sovražnik otrok.

Ste bili že kdaj pri pogrebu očeta, ali matere, ko je kopica otrok stala ob odprti gomili? — Ste kdaj že čuli obupen krik otročičkov — sirot, ko se je začela pogrezati v črno jamo krsta z mrtvim očetom, z mrtvo materjo, "Mama! Mama!" se zakričali in tebe je spreletelo po vseh ko-

steh kakor nekaj čuden mraz. Skozi kosti in mozeg ti je šel ta krik in še tebi so se vlile solze po licu. Vzdihnil si "uboge sirote!"

Si bil že kdaj v sirotošnici. Po sto in sto nedolžnih otročičkov tam skače po vrtu, sedi v šoli, je v obednici, vživa svo-

ja nedolžna lepa leta! Lepa leta? — Lepa? v sirotišnici? — o, poglej ta nedolžne očke! Poglej ta pogled siroteka. Upri svoje oči v njegove in videl boš — srčno bol izrazeno globoko v potezah celega obraza. Glej te sirote, kako so sicer vesele pri igri, toda — ali je to veseli smeh otroka v naročju matere? je to živahnost otročička v domači hiši, kjer ga boža ljubeča materina roka? kjer pazi nanj skrbno materino oko? kjer ga obseva vedno smehljajoči materin obraz, kjer skrbi zanj ljubeče materino srce? Ne! O kako velika je razlika. Kaj čuda, da vidite v obrazu, smehu, veselju, v očesu sirote utisnjen pečat otožnosti. — Smili se vam! in spiliti se mora vsakemu, kdor ima le kaj srca!

Ljubezen do matere in očeta je naravna ljubezen, je ljubezen, katero imajo tudi živali. Zato človeško srce ljubi svoje domače, ljubi vzlasti svoje stariše. Mati nam je najmilejše in najdražje bitje na svetu!

In kako velikanski je vpljiv, katerega ima mati, oče na celo prihodnje življenje otrokovo!

Da, sladka je vez, katera veže stariše z otroci in otroke s stariši. Kdor to pogreša v življenju, pogreša polovico lepote življenja.

“Oj hišica očetova,

Bog živi te!”

poje pesnik milo in navdušeno. “Ljubi domek, če ga je tudi samo za bobek.” — “Še ptiček rad zleti, kjer se zvali.”

In dokaz popolnoma pokvarjenega srca je, ako otrok ne ljubi starišev.

In kaj namerava socijalizem glede domače hiše, glede sladke vezi med stariši in otroci?

Zakonsko življenje je po njegovem nauku grdo življenje! Zato raj ima socijalizem namen odpraviti zakon. Mesto zakona pa hoče vpeljati “svobodno ljubezen”, to je — razdreti vez med možem in ženo, med materjo in očetom. Ako je pa enkrat ta vez raztrgana, ako je ta fundament družinskega življenja enkrat po-

drt — potem kaj sledi? Hiša zidana na pesek, ne bode obstala! Podreti se mora!

Kaj pa z otroci potem? Kdo bo skrbel za nje?

In tu se pokaže v svoji strašni krutosti socijalizem.

Iz otrok hoče narediti samo — bedne, nesrečne sirote.

Sicer je socijalizem tudi ta nauk zavil v lepe fraze in pravi: “Otrok bode takoj z rojstvom postal državljani z vsemi pravicami in dolžnostmi vsakega drugega državljanja.

In katere so te pravice? Da sme voliti? Ne tega “baby” vendar še ne more! Da sme biti vojak? Da sme imeti posestvo? Katere so toraj pravice, katere so “babytu” potrebne in katere mu hoče socijalizem dati?

Da sme biti — sirota! Oče in mati ni sta zavezana biti skupaj! Ko se skregata, hajd, narazen. In otroci? Kaj jima otroci mar! Oče in mati sta svobodna! Socijalizem jima je dal pravico prosto ljubezen! Svoboda!

In vendar, otroci si sami ne morajo dati ne živeža, ne obleke, ne vzgoje nič! Kdo bode zanje skrbel. Vsaj še divja krvoločna tigrice ne zapusti svojih mladičev, dasi ima tudi pravico svobodne ljubezni. Enako ne tiger.

Toda socijalizem je vzvišenejši nauk kakor je živalsko življenje! Seveda! Socijalizem ponižuje človeka pod te zveri.

Kaj jima mar otroci!

In sedaj pride tista krasna pravica, katero bode dal socijalizem otrokom — da stariše odveže dolžnosti zanje skrbeti. “Državljanji so, z vsemi pravicami,” — kriči socijalizem. Zato imajo pravico, da jih država vzgaja, t. j. marš v sirotišnico! Oče se “poroči” z drugo, mati z drugim. Zopet so otroci tukaj. Črez nekaj mesecev se oče skrega z “drugo,” in mati z drugim in hajd zopet narazen! In kaj s temi otroci?

“Saj imajo vse državljsanske pravice!” Hajd v sirotišnico z njimi!

Marx uči: “Privatno družinsko življenje

je buržoazijsko postane socijalna industrija. Skrb za otroke in za njih vzgojo je državna zadeva. Človeška družba skrbi za vse otroke enako."

Žena hoče biti prosta! Ona zahteva zase popolno prostost, da se združi, s katerim možkem hoče. Svobodna ljubezen! Ali ni to strašno! Slovenska žena, ki praviš, da si socijalistinja, da veruješ v nauke socijalizma, res veruješ v te nauke? V tako vlačugarsko življenje. Res hočeš, da postanejo tvoji otroci pri živi materi bedne sirote?!

Tako uči socijalist William Moris: "Stariši so nesposobni, da bi vzgojevali svoje otroke! Da, jaz jim popolnoma odrekam vsako pravico vmešavati se v prihodnost otrokovo. Otrok ni njih, ker so vsi pridelki državni, skupni in nič ni zasebnega. Otrok je last človeške družbe od svojega rojstva in samo družba ga ima pravico vzgajati. Tudi odrekam komu pravico, da bi učil otroke, kar ni sam hotel. Starejšim ljudem se sme govoriti ali jih učiti, kar kdo hoče. Otrokom pa zahtevamo, (namreč socijalisti) da se uči revolucije!"

Še več! Socijalizem je grd detomorilec! Kakor po slovenskih listih, tako uči socijalizem po vseh jezikih — ne imejte otrok. Ubiti otroka, predno je zagledal

luč sveta, to je nič! To je potreba. Mati je prosta! Ona noče dela, noče skrbi z otroci! Zato mora postati detomorilka. Dovoljeno je po naukih socijalizma to strašno početje.

Kršćanstvo je posvetilo tudi življenje. Življenje je nekaj svetega! Je nekaj božjega. Strašne hudobije se udeleži kdor komu vzame življenje. To je greh o katerem uči katekizem, da "je vnebovpijoč." Kajti v sv. pismu beremo besede, katere je govoril Bog Kajnu: "Kri tvojega brata kliče k meni po maščevanju."

Življenje je kakor svetilka, ki se prižge pred oltarjem živega Boga, da gori njemu v čast, dokler se ne spoji z "večno lučjo" — z Bogom, izvorom življenja!

In ta lučka je sveta, pa naj bode v prvih začetkih svojega bivanja ali pa v odrasčenih letih. Kdor jo s silo ugasne, veljajo vsakemu besede: "Kri tvojega brata kliče po maščevanju!" Tudi kri novorojenega deteta, ki ni krivo, da je postalo. Zato velja tudi taki materi strašna zapoved: "Mati ne ubijaj!"

Dragi slovenski socijalist, odobravaš ta nauk? Odobravaš tako početje?

Prepričan sem, da ne!

In vendar, glej to je nauk, katerega priznavaš, ako trdiš, da si socijalist.

— 0 —

"AVE MARIA"

Za Slovence priredil P. W.

Pripoveduje se o menihu, ki je bil velik častilec Matere Božje. Bodisi, da je govoril z svojimi sobrati, bodisi, da je molil ali pel, vedno mu je bilo prvo in zadnje "Ave Maria" — "Češčena si Marija." Tudi mu ni bilo mogoče bolj ustreči, kot ga s tem pozdravom ogovoriti. Nekoč je zašel škorec v njegovo celico. Ujel ga je in ga zaprl v kletko. Redovnik ga je potem toliko časa učil, da je ptič znal lepo zapeti — "Ave Maria." Ker pa je bila kletka že stara in trohljiva,

zgodil se nekega lepega dne, da vratca odpadejo, in ptič zleti ven v prosto naravo. Veselo pojoč "Ave Maria, Ave Maria" — in skakljajoč od veje do veje, ne meni se škorec za starega dobrosrčnega meniha, niti za njegovo ljubko vabljenje, da bi se vrnil. Ko menih vidi, da ga ptič noče ubogati, gre otožen nazaj v svojo celico, priporočivši ga Nji, katere slavo je pel. Naenkrat pa se spusti izpod neba jastreb na nič hudega slutečega škorca. Že ga ima v svojih ostrih krempljih

ko škorec v strahu za kriči na ves glas — "Ave Maria." In glej, ni jo klical zastoj. Že švigne iz jasnega neba strela, ki na mestu ubije jastreba. Prost strašnih krempljev ptič zleti nazaj v celico, sit nevarne prostosti. Tam v varnem zavetju je še mnogo let peval Mariji na čast svoj "Ave Maria."

Kaj je škorec storil nevede, brez razsodnosti, brez naravnega nagiba, to stori le premnogo človeško srce s popolno razsodnostjo in premislekom: Hiti ven v svet za goljufivo prostostjo, nemeneč se za nevarnost, ki ga čaka. Ta nevarnost pa ni jastreb, ni le zapeljivi svet, ki se mu dobrika, pač pa satan sam, ki hodi okoli po svetu rjoveč kot lev in išoč, katerega bi požrl. V taki nevarnosti pa ni nobena pomoč tako gotova, tako hitra kot Nje, ki je strla glavo kači.

Namen teh spisov je torej učiti, toliko časa učiti, da se bodo ljudje, katerim dandanes preti nevarnost na vseh krajih, pri vsakem koraku, naučili zatekati se k Mariji, in jo pri vsaki nevarnosti če ne na glas, pa vsaj v srcu, klicali na pomoč z besedami "Ave Maria" — Češčena Marija.

Je pa še drug vzrok, zakaj naj se s pozdravom "Ave Maria" ali Češčena Marija bolj natanjčno seznanimo. Vojaki, ki se bojujejo v boju, morajo imeti med seboj gotovo znamenje, da se v boju spoznajo. Dandanes se mi bojujemo proti sovražniku, proti kateremu ni nobeno znamenje tako na mestu, kot ravno "Češčena si Marija". So dandanes ljudje, ki v Jezusu božjo naturo, zanikavajo, in se z Njegove Matere norčujejo, da mora vsakega katoličana boleti v srce. Pa če tudi Jezusu pustijo Njegovo Božanstvenost, spravijo se nad Njegovo Mater, ter Njeno Devištvo ponižujejo, da, zasmehujejo. Nam vernim katolikom predbacivajo protestantje da človeško osebo, Marijo častimo po božje, da Mater božjo obožavamo. Žal, da to ne delajo le oni, ki ne vedo drugače. Temveč tudi oni, ki so rojeni od katoliške matere, vzgojeni v katoliških re-

snicah. Ako bi njega samega napadali bi verni katoliški Slovenec že prenesel, trpel bi vdano s trpečim Jezusom o katerem sv. evangelist pravi: On pa je molčal. Toda da bi se pa Mati Božja, Mati vseh Kristjanov, ona, s katero je celo njegovo življenje, dejanje in mišljenje najtesnejše sklenjeno, da bi Njo pustil zasmehovati in napadati, tega on ne bo pustil. Zato mu ni zameriti, če se maščuje na način, ki je katoličanu dovoljen.

Toda kateri je tisti način, po katerem se katoličan sme maščevati? Ko je španska kraljica Izabela, "katoliška" nazvana, oblegala mesto Granada, katero so imeli Mauri oblasti, posrečilo se je mlademu andaluziskemu vitezu Fernando de Pulgar, z petnajstimi tovariši prodreti skozi slabo zastražena vrata. Vitez pusti tovariše pri vratih, da se polaste straže, on sam pa divja na iskrem konju naravnost proti glavni mohamedanski mošeji. Dospelši do vrat mošeje, skoči s konja ter z močnim glasom zakliče v prostrano poslopje: V imenu vseмогоčnega Boga se polastim te mošeje, ter jo posvetim Mariji Devici." Nato potegne izpod plašča tablico, na kateri je bilo napisano "Ave Maria," ter jo pribije z ročajem svojega meča na vrata. To storivši, skoči na konja, hitro doseže tovariše, ter jih varno pripelje zopet v svoj tabor. Junaški čin viteza pa je Saracene nepopisno razkačil. Ni čuda, da že takoj drugo jutro zgodaj prijezdi orjaški Saracen ven pred mesto s tablico konju za rep privezano, tako da se po blatu vleče ter izziva viteze na dvoboj. To je bilo krščanskim vitezom preveč. Takoj se javi Garcilaso de la Wega, da maščuje nečast. V divjem diru se spusti nad sovražnika, meč šviga ko blisk okoli Saracena, ter seka rano za rano, dokler nasprotnik ne omahne s konja v blato. Takoj se pripogne zmagovalec, vzdvigne tablico, ter jo na koncu svojega meča nosi visoko nad glavo po taborišču, navdušuje vojake k ljutemu maščevanju nad Saraceni za nečast Marije. Nekaj dni pozneje, so bili kristjani gospodarji

mesta. Spremenili so mošejo v cerkev, posvetili jo Materi Božji, ter tablico obesili nad velki oltar, v večni spomin na zmago.

Še bolj trdovratno pa, kot Mauri Gradado, branijo dandanašni tako zvani moderni in napredni kristjani, ki sploh nič več ne verujejo, svojo trdnjavo, katero so si sezidali iz samih lažij in predsodkov proti katoliški veri. Dan na dan napadajo na najpodlejši način vse, kar je katoličanu milega in svetega. Posebno veselje imajo z blatenjem Brezmadežnega Spčetja Marije. Ali naj dobri verni katoličani to vdano trpimo? Ne! na noben način! Naša sveta dolžnost je, se za Marijino čast vselej in povsod potegniti, nikdar ne mirno poslušati žaljenje njene časti, vselej in povsodi očitno priznati našo vero, naše prepričanje. To je naše maščevanje, to naša zmaga.

Tako maščevanje ima mnogokrat prav plodonosne posledice za njega, ki spozna svojo zmoto. Pred nekaj leti potovala je po Švedskem plemenita, toda zavedno katoliška francoska družina. Ker družina dežele ni poznala, naprosili so mladega Šveda, tudi plemenitega rodu, da jim razkaže znamenitost in krasoto dežele. Neka dne opazi mladi Šved, da francoska družina moli, in to še celo k Mariji. To seveda, mu ni bila niti "švedska" niti "francoska", toda "španska" vas. Moli-

tev mu je bila nekaj neznanega. Češčenje Marijino pa nekaj nezaslišanega. Zato se kmalu potem predrzne v pričo mladega Francoza z molitve ponorčevati in Marijo zasmehovati. Plemenitemu mladenču pa ni bilo nič kaj po volji. Zato mu resno, toda prav mirno in dostojno odvrne: "Kaj bi vi rekli, če bi se jaz predrznil vašo mater zasmehovati in s priimki obdelovati? Ali bi si to dovolili kar meni tebi nič? Kot katoličan pa vam rečem, da je Marija moja Mati, katero častim in ljubim. Če hočete, da bomo še nadalje skupaj potovali, opustite vsako govornico, ki bi žalila Marijo."

Tih in osramočen je poslušal Šved svari-tev. Besede: "Jaz častim in ljubim Marijo kot svojo mater" so mu pa ostali v duši. Gnalo ga je, to vero bolj natančno spoznati, in izvediti, kako je to, da more ta mlad in plemenit Francoz, Marijo imenovati svojo Mater? To poizvedovanje ga je pa pripeljalo še do nekaj drugega; namreč do spoznanja, da je le katoliška vera edino prava, in da, če človek hoče biti pravi kristjan, mora biti — katoličan. Besede plemenitega Francoza so bile zanj milost božja. Postal je katoličan kljub temu, da je bil iz svoje družine izobčen in oropan vsega premoženja. Zapustiti je moral svojo domovino, šel je na Francosko, kjer se je kot častnik pridružil armadi leta 1871.

JUGOSLOVANI!

K.

Jugoslovani, Jugoslovani!
Ali vi veste? Ali vi veste
da je tu velik vaš dan?
Boste vzdramili vsaj zdaj se zaspani?
Boste li združeni v čete vi zveste
danes vsaj prišli na plan?

Dosti je spanja, bratje, zadosti!
Sužnosti strašne, bratske nesloge,
bede, o, naj bo dovolj!
Sužnje verige zajedle do kosti —
v sklenjene roke so se in noge,
srca razjedla je bolj!

Veliki Wilson, Napoleon novi
Čujte, kaj kliče! "Ilirija vstani!"
Boste prečuli ta glas?
Tu so rešitve svóbone dnevi!
Jih zamudili boste zaspani?
Boste prespali ta čas?

Jugoslovani, o, Jugoslovani!
da bi vsaj danes vi se zdramili,
ko je tu velik vaš dan!
Zadnjič ti dnevi najbrž so vam dani.
Če jih zaspani ne boste rabili
Jugoslovan bo vkončan!

Zatoraj vi Srbi, Slovenci, Hrvatje!
V zvezo mogočno, podajmo si roke
en rod in ena smo kri!

Sužnosti strimo verige, o bratje,
vse odstavimo nesloge uzroke,
K delu združimo se vsi!

SLOVENSKA ŽENA

“Bil sem v ječi, pa me niste obiskali. Bil sem nag, pa me niste oblekli” — bode govoril večni sodnik pri sodbi pogubljenim, kakor nas uči sam Gospod Jezus. Pogubljeni bodo pa zaklicali: “Gospod, kdaj smo te videli v ječi, pa nismo k tebi prišli? Kdaj smo te videli nagega, pa te nismo oblekli?”

Slab bode to izgovor! “Kdaj smo te videli?” Da, kdaj? Ker me niste hoteli, pa me niste videli in zato tudi niste storili svoje dolžnosti. Zato je pa bila vaša dolžnost me videti in ko bi me videli, bi me obiskali, bi me oblekli.

Gospod Jezus je med nami “v ječi” in sicer v ječi ljubezni, — v našem tabernaklju. Pri najsvetejši daritvi se skriva pod podobo kruha in se da iz ljubezni do nas zapreti v to ječo, da nas tu čaka, da ga pridemo obiskat, da mu pridemo potožiti svoje gôrje, da najdemu tu svoje zavetje, da najdemo tu svojo pomoč.

Toda kako v resnici nag je pogosto-

krat ta naš Gospod! Ako ga hočeš videti, nagega, pojdi, in poglej! Pojdi v svojo župno cerkev, poglej veliki oltar, poglej tabernakelj in boš “videl”!

Da, v resnici, mlačni smo katoliki do tega svojega jetnika. Vse je žrtvoval za nas in je tu iz ljubezni do nas. Toda — kakor bi se vse to nas ne tikalo — tako postajajo pogosto naša srca mrzla, lahkomišljena do njega.

“Noben narod ni tako velik, da bi imel svojega Boga tako blizu, kakor ga imamo mi in vendar ali se zavedamo te svoje sreče, te svoje prednosti?”

Zato, ako že drugega ne, vsaj eno bi bila naša dolžnost, da mu pokažemo svojo hvaležnost, svoje spoštovanje, svojo vero s tem, da skušamo to ječo ljubezni okrasiti, kolikor se le da, in kolikor moremo. “Gorečnost za hišo božjo me razjeda,” pravi že prerok, ko še niso imeli presv. Zakramente v tej hiši božji. — Kako bi ga gorečnost še le razjedala, ko bi živel danes, ko bi bil katolik in bi imel svojega Boga zakramentalno pričujočega pri sebi v tej hiši božji.

Društvo krščanskih mater ima kot svoj postranski namen skrbeti tudi za lepoto in krasenje župne cerkve. Namen ima slovenske matere opozarjati na tega Jetnika ljubezni, na Jezusa v tabernaklju, na njegov presv. Oltar, da bi ga matere videle v ječi, da bi ga obiskale in da bi mu skušale okrasiti ta oltar, in mu tako pokazale svojo ljubezen in hvaležnost.

Kakor je v vsaki družini materina dolžnost skrbeti za to, da je hiša čista, da so sobe snažne, okrašene, da je bivanje v hiši prijetno, tako ima ženstvo tudi v vsaki župniji dolžnost skrbeti da je peri-

lo v cerkvi oprano, zašito, snežno.

In kjer je ženstvo verno in dobro, tam tudi vidite kako se to ženstvo zaveda te svoje dolžnosti. V kateri župniji je doma vera, tam vidite, kako prinaša ženstvo za praznike v cerkev cvetlice, da se cerkev okraši, kako pred prazniki žene rade darujejo kako dopoldne ali popoldne, da omijejo in osnažijo cerkev, kako rade prihajajo v sobotah popoldne, da obrišejo oltar, spremene cerkveno perilo, kako se rade vrste, da oskrbe perilo, i. t. d. Moški nismo za to. To je ženski dano, zato je vse to njena dolžnost.

Zato nalaga društvo krščanskih mater svojim članicam, da se zavedajo te svoje dolžnosti in skrbijo za vse to. Njih mesečni prispevki so zlasti v to namenjeni. Skupaj z dekleti, svojimi hčerami, naj bi vzele v dogovoru s svojim župnikom vso to skrb nase. Par uric na teden žrtvovati v ta vzvišeni namen — kaj je lepšega

kot to! Koliko ur žrtvuje marsikaka žena v nepotrebnem govorjenju, morda celo v opravljanju drugih. Ko bi le majhen del teh ur dala svojemu Jezusu vsaka, kako čista bi bila župna cerkev. Jezušček bi imel vedno vse čisto okrog oltarja, perilo bi bilo vedno belo in snažno zašito in cerkev bi bila v veslje in ponos župniji.

Ta namen društva je res samo postranski namen, vendar pa, ali ni lepo? A' ni vreden, da bi se že radi njega ustanovilo materino društvo v vsaki župniji?

Mislimo, da!

Kjer je pa to društvo že ustanovljeno, društvenice, ali mislite na to svojo dolžnost? Ali jo izpolnjujete?

Če jo. Jetnik ljubezni vam bode vse stotero poplačal! Čast Vam!

Če jo ne — ne pozabite besed: katere boste čule pri sodbi: "Bil sem v ječi, pa me niste obiskali! Bil sem nag, pa me niste oblekli!" —

DOPISI.

Slovenska Duhovska Zveza je priredila sestanek vseh slovenskih duhovnikov v Jolietu dne 15. oktobra. Sešlo se je 19 slovenskih duhovnikov. Skoraj vsi drugi so pa poslali svoje opravičenje, da radi epidemije ne morejo priti, ker imajo preveč bolnikov, da pa soglašajo z večino v vseh vprašanih in odločilih, katere se bodo sklenili.

Tega shoda se je gotovo zveselil vsak zaveden katoliški Slovenec. Kako velikanski je bil vpljiv doma v starem kraju, ko se je slovenska duhovščina dvignila in povzdignila svoj glas za svobodo naroda. Kako junaški, odločen in navdušen ji je sledil narod in ji še sledi proti končni zmagi.

Dandanes je toliko sleparjev na svetu, kateri prihajajo k narodu v najrazličnejši obliki, z najrazličnejšimi sleparjenji, da mora biti že zelo premeten, da takoj spo-

zna sleparstva, da loči dobro od hudega, resnico od laži. Taki sleparji prihajajo dostikrat k narodu, in na kako sleparski način, ga skušajo preslepiti in zapeljati to vidimo zlasti v Avstriji. Kdo bolj sovraži slovenski narod, kakor nemčurska Avstrija. In kdo bolj sovraži katoliško cerkev, kakor zopet ravno Avstrija. Slovenski narod je sklenila uničiti, da bode dobila tako pot do Trsta, katoliško vero je pa poskušala uničiti s znanim "Los von Rom" — s protestantizmom, da bi tako bila popolnoma — nemška po veri in jeziku. In vendar si ta vlačuga med vladami drzne priti k slovenskemu narodu in se mu hliniti, da je njegova "ljuba" Avstrija, da je, njen vladar "svitli" cesar, baje celo "očē" slovenskega naroda. Hlini se tudi in zavija oči, da je verna, da je katoliška, samo da bi preslepila narod in ga uničila.

In kdo je bolj poklican, da čuva na vse take sleparje in njih nakane, kakor ravno duhovščina. Duhovnik ne bo varal ljudstva. Katol. duhovnik se je do sedaj še vedno izkazal, kot edini pravi in odkriti prijatelj narodu.

Kaj čuda toraj, da se je tudi slovensko ljudstvo v starem kraju v tej nevarni narodni krizi, v teh odločilnih časih zapupno obrnilo na svojo duhovščino, da mu pokaže pot, kod in kam in kako. Ali še nadalje z "ljubo" Avstrijo? Za "svitlin" cesarjem? Ali kam? In tako je prišlo, da se je doma slovenski episkopat ž njim slovenska duhovščina dvignila in izrekla tudi o narodnem vprašanju in pokazala pot narodu kod naj gre.

In slovenski narod je navdušeno sprejel to izjavo svoje duhovščine in se junaško in nevstrašeno odločil, da ji bo sledil. Ve pač: — "duhovščina me ne bode goljufala. Ako se ona izreče za to in to, vem, da je prav! Toraj za njo!"

V Ameriki se narod enako bega in slepari. Na vse strani ga vabijo. Rdeči internacionalci, ki so se preje toliko pridušali na svoj internacionalizem, so ga naenkrat zavrgli in postali silno narodni. In sedaj se vsiljujejo narodu kot rodoljubi, kot voditelji. Kakor doma sleparsko avstrijanstvo, tako se mu usiljuje tukaj rdeče republikanstvo.

Toda ljudstvo jim ne zaupa. Preveč jih pozna! —

Kam naj se narod odloči? Za nekaj se mora! Veliki predsednik Wilson nam je sicer pokazal pot. Vendar rdečkarji hočejo njegove izjave rdeče pobarvati in narediti iz vzvišanega Wilsonovega demokratizma grdi rdeči ruski boljševikizem, kruto zver, ki je nenasitna človeške krvi, ki v imenu enakosti svobodoljubja in bratoljubja kolje, mori, požiga, obeša, obglavlja, kakor najbolj kruta zver. Ali naj gre za takimi, ker mu hvalijo žida Trotskija in boljševiške grozovitosti? —

Da, veliko se bega slovenski narod tudi v Ameriki. Zato se je tudi tukaj začelo zbegano ljudstvo obračati k onim, o kate-

rih ve in je prepričano, da ga ne bode prevarali — k slov. duhovščini. Slovenska duhovščina se noče nikomur usiljevati. Zato je kot taka dosedaj molčala. Ni se izrekla uradno ne za eno, ne za drugo stran. Toda klic naroda je postal glasnejši in glasnejši: "Duhovniki, kam nam svetujete? Kje je resnica?"

In tako je predsednik Slovenske Duhovske Zveze, Rev. Kompare, na prigovarjanje slovenskih lajikov sklical shod vse slovenske duhovščine v Joliet, Ill. za dne 15 oktobra, da se tudi ameriška slovenska duhovščina izreče in pokaže narodu pot.

Shod se je vršil. Lepo število slovenskih gospodov se je sešlo in dalo izjavo, ki bode razjasnila vse dvome, ki bode nam lajikom pokazala pot in stališče, kje mora biti danes vsak Ameriški Slovenec? Na katerem stališču mora stati? Kaj je njegova dolžnost v tem velikem času?

Častiti slov. gospodje, cela slovenska Amerika Vas presrčno pozdravlja, zbrane v Jolietu in se Vam zahvaljuje za ta vaš junaški korak! Čakali smo tega, da, željno smo čakali, da se boste izjavili in danes smo veseli, ko se je to zgodilo! Hvala Vam!

Danes vemo, kje je resnica in pravica, danes vemo, kako in kaj zahteva od nas naša nova domovina, naš narod doma v starem kraju.

Zato, častiti slov. gospodje, slovenski narod v Ameriki gre za Vami!

Rev. Dr. Gruden iz St. Paula, Minn. je bil te dni tukaj pri nas. Prišel je k vojaškemu škofu prosit pomoči za katoliške vojake na južni fronti. Tisoče slovenskih in hrvatskih vojakov se bori za svobodo Jugoslovanov, pa do sedaj niso imeli niti enega vojaškega duhovnika. Father Jager je pisal Dr. Grudenu in mu pojasnil velikansko potrebo. Takoj ko se je o tem izvedelo, priglasili so se štirje slovenski duhovniki, da so pripravljeni iti z našimi fanti. Father Gruden je bil v Washingtonu in tukaj in je vse urejeno. In tako

upamo, da bosta lahko kmalu dva odšla proti Macedoniji. — Tudi Rev. Cancarevič, hrvatski duhovnik čaka v New Yorku, da odide tja!

Velike priprave se delajo za nabiranje milodarov za oskrbo naših vojakov v Evropi. 150 milijonov milih darov bodo skušali nabrati za ta plemeniti namen. Te svote se bodo razdelile med razne organizacije, ki delajo v korist naših vojakov, tako med Kolumbove viteze, Y. M. C. A. Judovski welfare Ass'n. — i dr. — Te dni so imeli glavno sejo, katere se je udeležilo nad tisoč delegatov. Vojaški škof Rt. Rev. Hayes je bil predsednik shoda. Škof Moldoon iz Rockforda Ill je rekel med drugim: "Katoliško cerkev sodite po njenem delu v tej kampaniji. Zato je slovesna dolžnost vsakega duhovnika in vsakega kat. lajika, da stori svojo dolžnost."

Tisoče katol. sester je že odšlo na Francosko lajšat gorje ranjenim junakom naše domovine. Predno odide oddelek, imajo navadno zvečer pozno sv. mašo skupno sv. obhajilo, da tako pokrepčane odidejo na težko, vendar sladko delo krščanskega usmiljenja in ljubezni do bližnjega. Zdaj se zopet jasno kaže, kaj je katoliška cerkev in vera za človeško srce, kaj je zlasti takrat ko je potreba. 90 odstotkov vseh postrežnic, ki gredo z rudečim križem v Evropo je redovnic.

40 urno pobožnost bi se imela vršiti od 18. do 20. oktobra v slovenski cerkvi v Pittsburgh, Pa. Toda zdravstvena oblast je zaprla vse cerkve po mestu, zato se pobožnost ni mogla vršiti.

Pri sv. Vidu v Cleveland, O., so blagoslovili "Service Flag". Bila je to lepa slavnost, ki bode ostala v globokem spominu vsem navzočim.

Strašna smrtna žrtev letošnje leto. Milijone vojakov in ljudij je pomorila vojska, stotisoče je poklala ruska boljševiška židovska vlada, tisoče je že pobrala "španska influenca," tisoči so zgoreli. Železniške nesreče se ponavljajo. — Človek, ali kaj misliš na smrt?

Se pripravljaj? Te bode vse to zdrnilo iz spanja mlčnosti?

V So. Omaha, Nebr. blagoslovili so z velikimi slovesnostmi nove zvonove za svojo hrvatsko-slovensko cerkev. Upamo, da dobimo natančnejši popis te slovesnosti.

Cerkev in šole so zaprte radi boleznij v veliko državah po Ameriki. Tako na pr. v La Salle, Ill., v Lorain, O., v Cleveland, O., Philadelphiji, v Washington, D. C. i. t. d. Na tisoče ljudi leži bolnih na "španski influenzi."

Slovenski socijalisti so izstopili iz ameriške socijalne stranke. Hahaha! Uboge reve begajo sem in tja, brez cilja in namena. Preje so tako hvalili socijalizem kot edino zveličavni nauk. Slepili so slov. delavstvo, da je edina sreča zanj samo v socijalizmu. Naenkrat je pa ta socijalizem zanič. Seveda, slovenski delavec je začel odpirati oči. Začel se je dramiti. Zato pa hitro navidez proč od socijalizma, da delavstvo ne bode zbežalo proč od svojih sleparskih voditeljev. — Slovensko delavstvo, spreglej! Ali še ne vidiš, kam te vodi par propalic iz Chicage, katerim je Bog k nesreči pustil "dobri jezik in spretno pero."

Če je socijalizem tako zanič, da naši "vzvišeni" Kristančki e tutti quanti ne morejo več z njim shajati, zakaj so ti ga pa še pred kratkim tako hvalili? Preje je bil socijalizem dober, danes za nič. Kdaj so ti lagali: Ali preje ali zdaj, Enkrat so morali, ker ena in ista reč ne mora biti dobra in slaba.

Če se pa izgovarjajo, da niso socijalizem poznali, potem pa to pomeni, da niso zmožni da bi te vodili. Proč od njih.

Strašni gozdni požar je uničil v severn Minn. cele pokrajine najkrasnejših gozdov. Popolnoma je uničil tudi veliko mest in vasi. Nad tisoč ljudij je zgorelo. Bila je to strašna smrt. Veliko vasi je bilo popolnoma zajetih v goreč gozd, ki je gorel na vseh straneh in tako prestrašeno ljudstvo gledalo, kako se mu bliža strašna smrt v ognju. Veliko rešilnih vlakov so poslali v goreče gozde, ki pa vendar niso mogli rešiti vseh.

Coketon, W. Va. Naznanim vam žalostno vest, da se je smrtno ponesrečil dne 6. oktobra naročnik A. M. mladenič Frank Jerič, iz Thomas, W. Va. Zvečer je šel iz dela domov, je prišel med vozove. Strlo mu je nogo in prepeljali so ga v bolnišnico, kjer je že drugo jutro umrl. Doma je bil od Sv. Križa pri Litiji, kjer zapušča stariše in več bratov in sester. Bil je blag mladenič in povsod priljubljen.

Tukaj se zelo širi bolezen. Cerkev in šole so vse zaprte.

Frank Kotnik, zastopnik.